

8.11.2021

Eduskunnan talousvaliokunta
tav@eduskunta.fi

Viite: HE 207 / 2021 VP

Lausunto hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi yritysten määräaikaisesta kustannustuesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan talousvaliokunta on pyytää lausuntoa yritysten kustannustukea koskevasta hallituksen esityksestä. Kaupan liitto ry (jatkossa Kaupan liitto) kiittää lausuntopyynnöstä ja esittää lausuntonaan seuraavaa.

Pandemian pitkittyessä kaupan alalla on edelleen tarvetta kustannustuelle. Viranomaisten pandemianhallintaan liittyvät rajoitus- ja suositustoimenpiteet ja niiden vaikutukset kuluttajakäyttäytymiseen ovat heikentäneet monien kaupan alan yritysten toimintaedellytyksiä esitetyllä tukikaudella 1.6.–30.9.2021.

Hallituksen esityksen 5. pykälän 3. momentin mukaa yritykselle voidaan myöntää kustannustukea, jos yritys hakemuksessaan osoittaa, että sen keskeiseen asiakaskuntaan on kohdistunut vastaava julkisoikeudellinen rajoitus, ja yrityksen liikevaihto on tämän johdosta laskenut enemmän kuin 30 prosenttia. Hallituksen esityksen perusteluissa todetaan, että rajoituksella ei kuitenkaan tarkoiteta pelkästään suositusluonteista ohjetta, eikä siten etätyösuositus olisi riittävä peruste tuen saannille.

Kaupan liitto korostaa, että kaupan alan yritysten asiakaskuntaan on voimakkaasti kohdistunut hallituksen antama etätyösuositus, joka on käytännössä julkisen sektorin osalta tarkoittanut etätyöpakkoa niissä työtehtävissä, joissa etätyö on ollut mahdollista. Myös yksityisellä sektorilla etätyösuositusta on noudatettu laajasti. Kustannustukilaissa pandemiaan liittyvät viranomaissuositukset tulisi sisällyttää tuen saannin kriteereihin, sillä niiden vaikutukset ovat yritystoiminnalle olleet merkittävät, kuten myös lain perusteluissa todetaan. Vaihtoehtoisesti 5 e §:n liitteen toimialalistausta tulisi laajentaa kattamaan kaupan alatoimialoja. Erityisen voimakkaasti etätyösuosituksen vaikutus on kohdistunut vaate- ja kenkäkauppaan.

Etätyösuosituksen lisäksi kaupan alan yritysten asiakaskuntaan ovat vaikuttaneet rajaliikennettä koskevat rajoitukset. Ehdotettavalla tukikaudella oli voimassa rajoituksia EU-maiden välisessä liikenteessä 26.7.2021 saakka sekä ulkorajaliikennettä koskevia rajoituksia koko tukikauden. Näiden julkisoikeudellisten rajoitusten vaikutuksesta ulkomaisten turistien määrä väheni merkittävästi, ja tämä vaikutti erityisesti rajaseudulla ja lentokentillä

8.11.2021

toimiviin kauppoihin sekä muuten ulkomaisille turisteille tuotteita ja palveluita tarjoavien kauppojen liiketoimintaan.

Myös tapahtumia ja julkisia kokoontumisia koskevat rajoitukset kuten aukioloaika- ja asiakasmäärärajoitukset sekä turvavälejä koskevat vaatimukset ovat vaikuttaneet kuluttajakäyttäytymiseen, ja siten myös monien kauppojen asiakaskuntaan. Esimerkiksi juhlavaatteiden ja kenkien sekä urheiluseuravaatteiden myynti on kärsinyt näistä tekijöistä johtuen.

Rajaliikennettä, tapahtumia, julkisia kokoontumisia ja turvavälejä koskevat rajoitustoimet tulisi olla riittävä peruste kaupan alan yritysten kustannustuen saannille, mikäli tuen muut edellytykset täyttyvät. Tämä tulee varmistaa lain säätämisen yhteydessä.

Kaupan liiton näkemyksen mukaan kaikkia pandemiaan liittyvistä viranomaissuosituksista ja -rajoituksista kärsineitä toimialoja tulee tarkastella tasapuolisin kriteerein. Pidämme esitettyä kustannustuen vuoden 2019 liikevaihtoon perustuvaa vertailuajankohtaa tarkoituksenmukaisena, mutta esitettyä 30 prosentin liikevaihtorajaa tuen saannille liian korkeana.

Kunnioittavasti

KAUPAN LIITTO RY

Mari Kiviniemi
Toimitusjohtaja

Simo Hiilamo
Edunvalvontajohtaja